

**Een archeologisch inventariserend
veldonderzoek (IVO) door middel van een
bureauonderzoek en boringen op de
lokatie aan de Welkensvenweg te Reuver,
gemeente Beesel (L.)**

G.J. de Roller

ARC-Rapporten 2003-78

Groningen
12 februari 2004
ISSN 1574-6887

1 Inleiding

1.1 Objectgegevens

ARC-Projectcode	2003/308
Provincie	Limburg
Gemeente	Beesel
Plaats	Reuver
Toponiem	Welkensvenweg K 1875
Kaartblad	58E
Coördinaten	203.500–365.500
Periode	–
Type object	–
Type bodem	Zandgrond
Geomorfologie	Maasterras

1.2 Aanleiding van het onderzoek

In verband met de herinrichting van perceel K nr. 1875 aan de Welkensvenweg te Reuver heeft de gemeente Beesel, conform het Verdrag van Malta, opdracht gegeven aan Archaeological Research & Consultancy (ARC bv) voor een inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van een archeologisch bureauonderzoek en boringen. Het veldwerk is uitgevoerd op 19 december door drs. ing. G.J. de Roller en B. Schomaker.

1.3 Ligging van het onderzoeksgebied

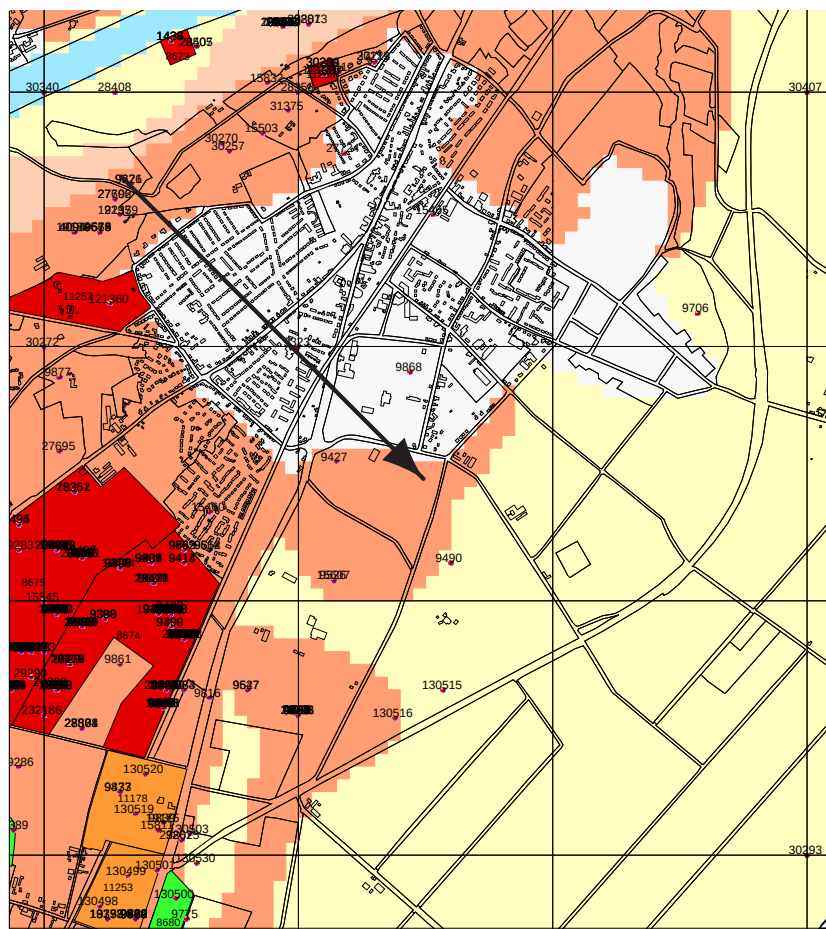
Het onderzoeks gebied ligt ten zuiden van het dorp Reuver, tussen de N272 en de rondweg om Reuver en grenst aan de Welkensvenweg (afb. 1).

1.4 Doel van het onderzoek

Het onderzoek heeft als doel om de bodemopbouw te beschrijven, vast te stellen of de bodemopbouw intact is, na te gaan of fossiele bodems en archeologische indicatoren aanwezig zijn om op deze manier een archeologische waardering van het terrein te geven.

1.5 Werkwijze

Om de doelstelling te kunnen verwezenlijken werden op het onderzoeksterrein van één hectare in totaal 10 boringen gezet ten behoeve van de archeologie (afb. 2). Deze boringen werden verspreid over het terrein gezet om een juiste indruk van de bodemopbouw te kunnen krijgen. De raai-afstand en de onderlinge boorafstand bedragen twintig meter. In de naast elkaar liggende raaien verspringen de boringen 10 meter ten opzichte van elkaar. Voor het boren is gebruik gemaakt van een verlengbare edelman boor met een diameter van 7 cm. De boorkernen zijn zorgvuldig uitgelegd, waarbij de opeenvolgende bodemlagen precies zijn beschreven en opgemeten. Van boringen met een intacte bodemopbouw is de grond gezeefd over

Legenda

- GRID_1KM
- HUIZEN
- WAARNEMINGEN

MONUMENTEN

- archeologische betekenis
- archeologische waarde
- zeer hoge arch waarde, beschermd
- hoge archeologische waarde
- zeer hoge archeologische waarde
- CBS_KAART

IKAW

- zeer lage trefkans
- lage trefkans
- middelhoge trefkans
- hoge trefkans
- lage trefkans (water)
- middelhoge trefkans (water)
- hoge trefkans (water)
- water
- niet gekarteerd
- PROVINCIES

0 1 km

ROB
ArchisII

Afbeelding 1 De pijl geeft de ligging van het onderzoeksgebied aan. Bron: Archis, ROB.

een zeef met een maaswijdte van 4 mm waarbij er is gelet op de aanwezigheid van archeologische indicatoren zoals aardewerkfragmenten, houtskool, fosfaatvlekken, vuursteen, natuursteen, verbrand leem en bot. Naast het boren is, voor zover mogelijk, een oppervlaktekartering uitgevoerd, bestaande uit het aflopen van het gehele terrein en het inspecteren van allerlei ontsluitingen.

2 Resultaten

2.1 Bureauonderzoek en geo-archeologische context

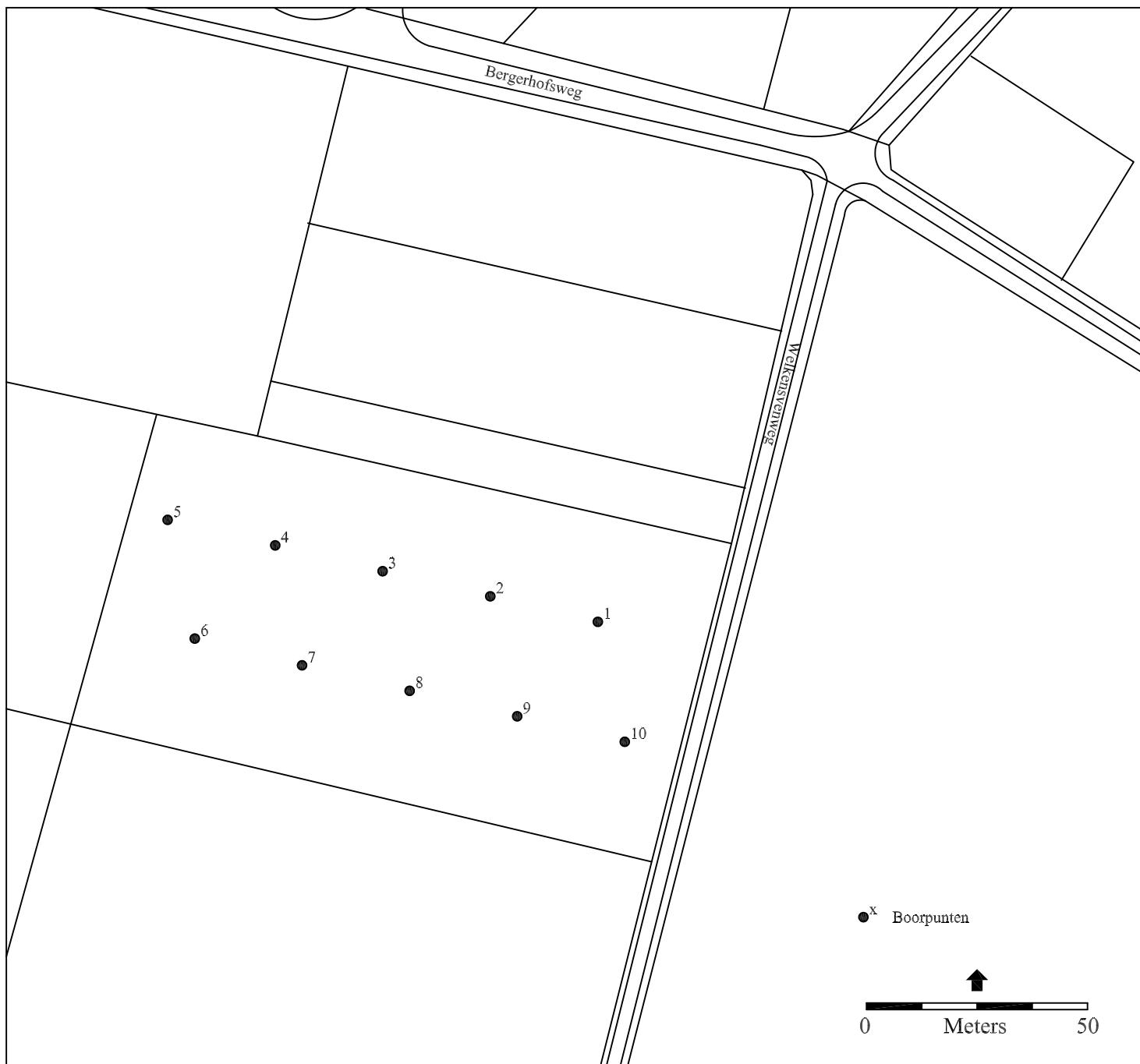
De archeologische verwachting van het onderzoeksterrein is volgens de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW 2e generatie) hoog (afb. 1). In de omgeving van het onderzoeksterrein liggen verschillende vuursteenvindplaatsen en vindplaatsen van stenen bijlen waarvan het materiaal dateert uit het Mesolithicum en Neolithicum¹ (bijlage 1). De bodemkaart geeft aan dat hier een veldpodzol van lemig fijn zand ligt die naar het westen overgaat in een vorstvaaggrond. Een vorstvaaggrond ontstaat in kalkloze zandgrond, veelal stuifzand, met een geringe profielontwikkeling. In dergelijke gronden is de B-horizont matig tot niet ontwikkeld (Ministerie van Landbouw en Visserij 1970, p. 359). Volgens de stafkaart uit 1884 bestaat het onderzoeksterrein op dat moment uit bouwland. Het ligt tussen bossen in en in het westen loopt een beekje dat afstroomt in noordelijke richting om bij Schelkensberg in de Maas uit te komen. Gezien de aanwezigheid van vele vuursteenvindplaatsen, de vroege ontginning van het onderzoeksperceel en de potentiële bodemopbouw kan er sprake zijn van ophoging door plaggenbemesting waardoor eventuele archeologische resten, zoals vuursteenvindplaatsen nog intact kunnen zijn. Een booronderzoek kan duidelijkheid geven of de bodemopbouw intact is of niet en daarmee kan een inschatting gemaakt worden of er archeologische sporen te verwachten zijn.

2.2 Bodemopbouw

Uit de boringen blijkt dat de bodemopbouw, van onder naar boven globaal bestaat uit een maasterras van matig grof zand met enig grind dat via een grijze siltige laag overgaat in matig fijn zand dat naar boven toe geleidelijk iets lemiger wordt. Net boven het siltige bandje stagneert het grondwater en zorgt voor een ijzerneerslag. In het zwak lemige fijne zand is geen bodem meer aanwezig. Het moedermateriaal, C-horizont, gaat scherp over in de bouwvoor (bijlage 2). Bij de ontginning is de bodem afgetopt.

Tijdens het archeologische onderzoek zijn geen vondsten in de boorkernen aangetroffen. Het terrein bestaat uit grasland waardoor de vondstzichtbaarheid nihil is. Er zijn derhalve geen vondsten aangetroffen.

¹8800–2000 v. Chr.

Afbeelding 2 Boorpuntenkaart Welkensvenweg. Kaart: B. Schomaker.

3 Conclusies

Uit het inventariserend veldonderzoek door middel van een bureauonderzoek en boringen op perceel K 1750 te Reuver blijkt dat het gebied een middelhoge trefkans heeft op archeologische resten. In de nabije omgeving zijn verschillende vuursteenvindplaatsen bekend. Uit het veldonderzoek komt naar voren dat het terrein een afgetopte bodemopbouw heeft. De C-horizont gaat scherp over in de bouwvoor. Bij de ontginning is de bodem opbouw verstoord waardoor de kans om archeologische resten in situ aan te treffen minimaal is. In de boringen zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. De kans dat er zich op het onderzoeks-terrein nog archeologische resten bevinden is nihil. Vanuit archeologisch oogpunt zijn er geen bezwaren tegen de veranderingen in de bestemming van het terrein. Mochten er bij grondwerkzaamheden onverhoopt toch nog archeologische sporen worden aangetroffen dan dient men contact op te nemen met de provinciaal archeoloog van Limburg.²

Literatuur

Ministerie van Landbouw en Visserij, 1970. *Bodemkunde. Cursus voor opleiding van Landbouwkundig personeel van het Ministerie van Landbouw en Visserij. Deel 1, theoretische bodemkunde*. Wageningen.

²Provinciaal archeoloog, Mw. drs. G. Jansen, Provincie Limburg, Hoofdgroep Welzijn, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht, tel: 043 3899999.

Bijlage 1 Waarnemingen

- Waarnemingsnr.: 9323
Coördinaten: 203.000–366.000
Gemeente: Beesel
Plaats: Reuver
Complex:
1 Klopsteen/retouchoir Paleolithicum–IJzertijd³
- Waarnemingsnr.: 9427
Coördinaten: 203.150–365.550
Gemeente: Beesel
Plaats: Beesel, De Klok
Complexen:
1 Vuurstenen schrabber, rondboogschrabber Mesolithicum–Neolithicum⁴
1 Vuurstenen kling, microkling Mesolithicum–Neolithicum
1 Vuurstenen afslag met wisselretouche, Mesolithicum–Neolithicum
- Waarnemingsnr.: 9490
Coördinaten: 203.600–365.150
Gemeente: Beesel
Plaats: Beesel, Haselt
Complexen:
1 Vuurstenen afslag, met encoche en retouche gekerfd, Neolithicum⁵
1 Vuurstenen schrabber, Neolithicum
1 fragment vuursteen, bladspits Neolithicum Vroeg B–Neolithicum⁶
1 Vuurstenen, bladspits Neolithicum Vroeg B–Neolithicum
- Waarnemingsnr.: 9526
Coördinaten: 203.140–365.080
Gemeente: Beesel
Plaats: Vossekuil
Complex:
1 Vuurstenen bijl, Flint-Ovalbeil Neolithicum Vroeg B–Neolithicum
- Waarnemingsnr.: 9868
Coördinaten: 203.440–365.900
Gemeente: Beesel
Plaats: Beesel, bij fabriek de Steenbok
Complex:
1 fragment vuurstenen bijl, Neolithicum Vroeg B–Neolithicum

³Voor 12 v. Chr.

⁴8800–2000 v. Chr.

⁵5300–2000 v. Chr.

⁶4900–4200 v. Chr.

- Waarnemingsnr.: 15607
Coördinaten: 203.140–365.080
Gemeente: Beesel
Plaats: Vossekuil
Complex:
1 Complete vuurstenen bijl, Neolithicum Vroeg B–Neolithicum

Bijlage 2 Boorstaten

De diepte is in cm onder het maaiveld.

De afkortingen die in de tabel gebruikt worden:

BV	Bouwvoor	Gz3	Grind, sterk zandig	Kz3	Klei, sterk zandig
FZ	Zand	Ks3	Klei, sterk siltig	g1	zwak grindig

boring 1					
diepte	lithologie	extra	grens	kleur	opmerkingen
35	BV		scherp	lichtbruin	
60	Kz3		geleidelijk	geelbruin	
80	FZ		geleidelijk	mix	
95	FZ		scherp	roodbruin	roest
105	Ks3		scherp	grijs	roest
135	FZ		scherp	roodbruin	
200	FZ	g1		grijs	matig grof zand
boring 2					
diepte	lithologie	extra	grens	kleur	opmerkingen
40	BV		scherp	lichtbruin	
90	FZ		geleidelijk	bruingrijs	op 90 cm roest
120	FZ		scherp	grijs	
180	FZ	g1	scherp	roodbruin	roest, matig grof zand
200	FZ	g1		roodbruin	zeer grof zand
boring 3					
diepte	lithologie	extra	grens	kleur	opmerkingen
35	BV		scherp	lichtbruin	
65	FZ		scherp	bruingrijs	
75	FZ		scherp	roodbruin	roest
80	Ks3		scherp	grijs	roest
110	FZ	g1	scherp	lichtbruin	matig grof zand
130	Ks3		scherp	grijs	roest vlekken
200	FZ			lichtbruin	matig grof zand
boring 4					
diepte	lithologie	extra	grens	kleur	opmerkingen
40	BV		scherp	lichtbruin	steenkool
90	FZ		scherp	bruingrijs	80-90 cm roest
95	Ks3		scherp	grijs	
200	FZ	g1		geelgrijs	matig grof zand, roest
boring 5					
diepte	lithologie	extra	grens	kleur	opmerkingen
40	BV		scherp	lichtbruin	
80	FZ		scherp	bruingrijs	70-80 cm roest
100	FZ		scherp	donkerbruingrijs	roest
105	Ks3		scherp	grijs	
180	FZ	g1	scherp	wit	matig grof zand
200	FZ			roodgeel	matig grof zand

boring 6

<i>diepte</i>	<i>lithologie</i>	<i>extra</i>	<i>grens</i>	<i>kleur</i>	<i>opmerkingen</i>
30	BV		scherp	lichtbruin	zwak lemig
50	FZ		scherp	bruingrijs	zwak lemig
100	FZ		scherp	bruingrijs	roest
110	Ks3		scherp	grijs	
170	FZ	g1	scherp	wit	matig grof zand
200	FZ	g1		lichtbruin	matig grof zand

boring 7

<i>diepte</i>	<i>lithologie</i>	<i>extra</i>	<i>grens</i>	<i>kleur</i>	<i>opmerkingen</i>
35	BV		scherp	lichtbruin	zwak lemig
50	FZ		scherp	bruingrijs	zwak lemig
75	FZ		scherp	grijs	
100	FZ		scherp	geel	90–100 roest
110	Ks3		scherp	grijs	
125	FZ	g1	scherp	wit	matig grof zand
170	FZ	g1	scherp	lichtbruin	matig grof zand
180	FZ	g1	scherp	lichtbruin	zeer grof zand
200	Gz3			lichtbruin	

boring 8

<i>diepte</i>	<i>lithologie</i>	<i>extra</i>	<i>grens</i>	<i>kleur</i>	<i>opmerkingen</i>
30	BV		scherp	lichtbruin	zwak lemig
50	FZ		geleidelijk	bruingrijs	zwak lemig
100	FZ		geleidelijk	grijs	
150	FZ	g1	scherp	lichtbruingrijs	
190	FZ	g1	scherp	bruin	matig grof zand
200	FZ	g1		wit	matig grof zand

boring 9

<i>diepte</i>	<i>lithologie</i>	<i>extra</i>	<i>grens</i>	<i>kleur</i>	<i>opmerkingen</i>
40	BV		scherp	lichtbruin	zwak lemig
65	FZ		scherp	lichtroodbruin	zwak lemig
90	FZ		scherp	roodbruin	
91	Ks3		scherp	grijs	
125	FZ		scherp	bruinrood	
200	FZ	g1		roodgrijs	matig grof zand

boring 10

<i>diepte</i>	<i>lithologie</i>	<i>extra</i>	<i>grens</i>	<i>kleur</i>	<i>opmerkingen</i>
40	BV		scherp	lichtbruin	zwak lemig
60	FZ		geleidelijk	bruingrijs	zwak lemig
90	FZ		scherp	roodbruingrijs	
140	FZ		scherp	geelbruin	
160	FZ	g1	scherp	bruin	matig grof zand
190	FZ	g1	geleidelijk	wit	matig grof zand
200	FZ			bruin	matig grof zand